

Regeringskansliet, Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se
m.rattssekreteriatet@regeringskansliet.se
ingrid.backudd@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss av promemorian ”Ett förbättrat genomförande av MKB-direktivet”

Er beteckning: M2021/00596

Miljödepartementet har gett Länsstyrelsen Östergötland tillfälle att yttra sig i rubricerat ärende.

Sammanfattning

Länsstyrelsen Östergötland ställer sig i huvudsak positiv till förslagen i promemorian.

Länsstyrelsen anser att det behöver förtydligas att samtliga beslut om betydande miljöpåverkan ska göras tillgängliga för allmänheten på en webbplats eller på annat lämpligt sätt.

Om föreslagna förändringar genomförs bedöms arbetsmängden öka något genom att fler täkter bli tillståndspliktiga. Initialt kan arbetsmängden även öka genom fler överklagningsärenden av husbehovstäkter och ökat behov av tillsynsvägledning. Länsstyrelsen anser dock att det är positivt med en mer enhetlig reglering av husbehovstäkter.

Om förändringarna i miljöprövningsförordningen genomförs behöver det tydliggöras vad ”icke-förorenat” material innebär och en vägledning kommer att behövas för att förtydliga vad som avses med ”kemisk behandling”.

Länsstyrelsen bedömer att det vore resurseffektivt om verksamheter som omfattas av IED-direktivet generellt klassas som verksamheter som medför automatisk betydande miljöpåverkan. Detta istället för att länsstyrelsen i varje enskilt fall ska göra en bedömning.

Länsstyrelsen anser att innehållet i 6 § p 2b miljöbedömningsförordningen bör finnas kvar. Genom att ta bort regleringen av vilka täkter som automatiskt innebär betydande miljöpåverkan kommer länsstyrelsen behöva göra fler bedömningar och fatta fler beslut.

Länsstyrelsen ser behov av ytterligare vägledning då det gäller avfall, till exempel vid användning av avfall för anläggningsändamål. Föreslagna förändringar kopplat till avfall aktualiserar denna fråga.

Länsstyrelsens synpunkter

2.1 Förslag till ändring i miljöbalken

Enligt föreslagen ändring i 6 kap. 26 § framgår att länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan ska göras tillgängligt för allmänheten. Av föreslagen lydelse för 26 b § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (FMH) framgår att beslutet ska göras tillgängligt för allmänheten på en webbplats eller på annat lämpligt sätt. De olika föreslagna lydelseerna för att tillgängliggöra beslut kan uppfattas som att länsstyrelsens beslut ska göras tillgängligt på annat sätt än vad som anges i 26 b § FMH. Länsstyrelsen anser att det är olyckligt med olika skrivningar i lagstiftningen för liknande beslut och ser ingen anledning till olika lydelse. I promemorian exemplifieras att länsstyrelsens beslut kan tillgängliggöras på en webbplats. Länsstyrelsen anser att den lydelse som föreslås för 26 b § FMH är tydligare och även bör införas för länsstyrelsens beslut i 6 kap. 26 § miljöbalken.

2.2 Förslag till lag om ändring i väglagen (1971:948)

Länsstyrelsen anser att den lydelse som föreslås för 26 b § FMH är tydligare än lydelsen i 15 § väglagen vad gäller tillgängliggörandet av beslut om betydande miljöpåverkan. Lydelsen om att beslutet ska göras tillgängligt för allmänheten på en webbplats eller på annat lämpligt sätt bör även införas i denna paragraf.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1649) om byggande av järnväg

Länsstyrelsen anser att den lydelse som föreslås för 26 b § FMH är tydligare än lydelsen i 2 kap. 4 § lagen om byggande av järnväg, vad gäller tillgängliggörandet av beslut om betydande miljöpåverkan. Lydelsen om att beslutet ska göras tillgängligt för allmänheten på en webbplats eller på annat lämpligt sätt bör även införas i denna paragraf.

2.7 Förslag till förordning om ändring i miljöprövningsförordningen (2013:251)

Länsstyrelsen bedömer att det är rimligt att alla täkter, förutom täkt av torv och matjord, över 25 ha ska antas medföra betydande miljöpåverkan enligt föreslagen ändring i 4 kap. 2 §.

Husbehovstäkter

Länsstyrelsen anser att det är positivt med en mer enhetlig reglering av husbehovstäkter. Att samtliga husbehovstäkter med ett uttag under 10 000 ton omfattas av anmälningsplikt kommer att medföra en bättre kontroll över husbehovstäkter. Genom att kräva en anmälan kan konsekvenser för människor och miljön uppmärksammas på ett bättre sätt än i dagsläget. Däremot kan det uppstå nya frågor kring en nedre gräns för uttaget av material. En tydligare definition av vad som menas med husbehovstäkter behöver tas fram.

Den föreslagna förändringen förtydligar även tillsynsansvaret. Länsstyrelsen har idag tillsynen utifrån 12 kap. 6 § miljöbalken för de husbehovstäkter som idag inte omfattas av anmälnings- eller tillståndsplikt. Tillsynsansvaret för den påverkan som inte faller under regleringen i nämnda lagrum, ligger dock på kommunen (så kallad U-verksamhet). I vissa fall är det otydligt vilka delar respektive tillsynsmyndighet ansvarar för, och behovet av samverkan är stort.

Genom att dessa husbehovstäcker blir anmälningspliktiga får kommunen tillsynsansvaret för hela verksamheten.

Konsekvenser för länsstyrelsen

Förändringarna kommer att medföra att något fler verksamheter blir tillståndspliktiga vilket bedöms medföra mer arbete för länsstyrelsen. Även länsstyrelsens tillsynsvägledning väntas öka, vilket kan innebära behov av utökade resurser.

Ärenden som idag hanteras av länsstyrelsen kommer framöver att hanteras av kommunen om förslagen genomförs. Vid kommunala anmälningsärenden skickas remisser till länsstyrelsen som handlägger dessa. Antalet väntas öka, särskilt under en period när befintliga husbehovstäcker gör anmälan. Det saknas i utredningen uppskattning av länsstyrelsens tidsåtgång för ärendehantering.

Länsstyrelsens hantering av överklagade ärenden väntas öka under en övergångsperiod, när det gäller husbehovstäcker.

Länsstyrelsens egen tillsyn bör enbart påverkas i mindre omfattning i samband med en anmälan om ändring av tillståndspliktig verksamhet.

Konsekvenser för markinnehavare

Konsekvenser kan uppstå för de markinnehavare som avser att bedriva husbehovstäcker som idag endast är anmälningspliktiga. Markinnehavaren måste då enligt förslaget i 4 kap. söka tillstånd, vilket kan medföra stora kostnader för en liten täkt.

Täkter som idag inte kräver någon anmälan omfattas inte heller av förbudet i 9 kap. 6 f § miljöbalken. Genom förslaget att fler täkter omfattas av anmälningsplikt kommer även dessa att omfattas av förbudet. I många mindre husbehovstäcker, som tidigare inte omfattats av anmälningsplikt, bryts naturgrus. Att förbudsregeln blir tillämplig för dessa kommer sannolikt innebära att det blir svårare för markägare att öppna husbehovstäcker. Material för husbehov används i stor utsträckning till ändamål som inte kräver naturgrus, till exempel underhåll av det egna vägnätet, vilket medför att det blir svårt för markägaren att motivera att det inte är tekniskt möjligt att ersätta materialet med annat material. Att öppna en bergtäkt för husbehov är dock förknippat med större kostnader och förutsätter brytning av större volymer. Förslaget kan därmed komma att innebära att markägare i större utsträckning kommer att hänvisas till att införskaffa material från kommersiella täktverksamheter, med tillstånd.

Icke-förorenad jord

I föreslagen lydelse för 29 kap. 35 § p 2 används begreppen "icke-förorenad jord" och "icke-förorenat naturligt förekommande material". Länsstyrelsens erfarenhet är att det finns många olika åsikter om vad som ska anses vara "icke-förorenat". Det behöver därför tydliggöras vilka bedömningsgrunder som ska användas vid bedömningen av om jord och naturligt förekommande material är "icke-förorenat".

Automatisk betydande miljöpåverkan

Länsstyrelsen bedömer att industriutsläppsverksamheter generellt bör kunna klassas som verksamheter som medför automatisk betydande miljöpåverkan, ett exempel där detta frångåtts är för 29 kap. 65 § miljöprövningsförordningen.

De verksamheter som omfattas av IED-direktivet är utpekade inom EU som viktiga industriella verksamheter och det kan därför finnas behov av nationell samsyn och en enhetlig bedömning av betydande miljöpåverkan för IED-anläggningar. Det kan förefalla motsägelsefullt att industriella verksamheter som inom EU är utpekade som viktiga industriella verksamheter och föremål för framtagande av BREF-dokument och BAT-slutsatser samt krav på statusrapport och periodiska kontroller inte bedöms ha betydande miljöpåverkan. Det kan då vara resurseffektivt om de automatiskt bedöms innebära betydande miljöpåverkan. Detta istället för att länsstyrelsen i varje enskilt fall ska göra en bedömning och sedan i beslutet lägga resurser på att motivera bedömningen.

Kemiska behandling

Enligt förslaget ska det i miljöprövningsförordningens 29 kap. införas en ny paragraf, 69 a §. Länsstyrelsen anser att en vägledning kommer att behövas för att förtydliga vad som avses med "kemisk behandling". Länsstyrelsen bedömer att det finns otydligheter om detta avser till exempel neutralisering av syra eller baser.

2.8 Förordning om ändring i miljöbedömningsförordningen (2017:966)

Länsstyrelsen anser att innehållet i 6 § p 2b bör finnas kvar. Enligt förslaget är det endast täkter med ett verksamhetsområde som överstiger 25 ha som alltid ska innebära betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen anser att 25 ha är en stor yta och att miljöpåverkan även är kopplad till hur stor produktionen i täkten är. Förslaget medför att det kommer att krävas en bedömning för flera verksamheter som idag automatiskt innebär betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen menar därför att någon gräns för årligt uttag av berg, naturgrus eller andra jordarter, förutom torv och matjord, bör finnas kvar.

Konsekvenser

Genom att ta bort regleringen av vilka täkter som automatiskt innebär betydande miljöpåverkan kommer länsstyrelsen behöva göra fler bedömningar och fatta fler beslut. I många av dessa fall, när det gäller verksamheter med en omfattande produktion, anser Länsstyrelsen att dessa på förhand bör kunna antas medföra en betydande miljöpåverkan. Genom att reglera detta i förordningen kan tid och resurser sparas för såväl sökanden som länsstyrelsen, då momentet att bedöma och besluta gällande betydande miljöpåverkan kan utgå för dessa verksamheter. Sökanden kan då inrikta sig på att direkt genomföra ett avgränsningssamråd.

7.1.4 Vissa U-verksamheter där avfall behandlas blir anmälningsskyldiga

Länsstyrelsen anser att det är bra att regelverken för hantering av schaktmassor ses över men ändringarna är otillräckliga och inte i rätt riktning. Förändringarna medför risk för ökade kostnader och ökad byråkrati vid byggverksamheter, vilket kan hämma en ändamålsenlig masshantering där överskottsmassor kan användas som material för anläggningsändamål.

Detta skulle därmed motverka mål om långtgående återbruk av jord- och bergmaterial. Undantaget bör därför kunna göras gällande även på andra platser än där schaktningen görs.

9.4.6 Ändrade regler för avfallsverksamheter

Med anledning av bland annat de förslagen som föreslås i promemorian ”Ordning och reda på avfallet” kan det konstateras att tendensen är att fler befogenheter, men också högre krav ställs på hanteringen av anmälningsärenden av avfallsbehandlande verksamheter. Detta ställer både högre kompetenskrav i kommunerna samt innebär potentiella utmaningar för rättssäkerheten i politiskt styrda nämnder.

Föreläggande om försiktighetsmått ska meddelas innan anmälningspliktig behandling av avfall påbörjas

Föreläggande om försiktighetsmått är ett tillsynsbeslut där man med anledning av förslagen bestämmelse frångår principen att dessa inte ska beslutas om syftet kan förväntas uppnås ändå. Vidare är principen för sådana att dessa inte ska gälla förrän de vunnit laga kraft.

Vissa U-verksamheter där avfall behandlas blir anmälningspliktiga

Definitionen för U, C och B vid återvinning i anläggningsändamål har inte varit tillräckligt tydlig. Således är ändringen positiv ur ett rättssäkerhetsperspektiv, för att nivån ska kunna hållas likvärdig i kommunerna och återvinning inte ska hämmas krävs det ändå väldigt tydlig nationell vägledning på området. Det kan också förväntas att länsstyrelserna kommer behöva ägna anseelig tid åt tillsynsvägledning.

De som medverkat i yttrandet

Beslut om yttrande har fattats av länsråd Ann Holmlid med miljöskyddshandläggare Veronika Landin som föredragande. I den slutliga handläggningen har också miljöskyddshandläggare Jenny Gyllensvaan, vattenhandläggare Johanna Karlsson och länsarkitekt Jan Persson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.